

Maribor, Ljubljana, Koper, 22. junij 2018

**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

Kotnikova 28
1000 Ljubljana

Na naslov: gp.mddsz@gov.si; valentina.vehovar@gov.si

Zadeva: Odziv SOS, ZOS in ZMOS na dopis glede spremembe 30. člena ZUPJS, ki je stopila v veljavo s 1. 5. 2018

Po elektronski pošti smo prejeli smo vaš dopis, št. 0075-44/2011/110 z dne 20. 6. 2018, v katerem pojasnujete spremembo 30. člena, ki jo je s 23. 12. 2017 uveljavil Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev – ZUPJS-G (Uradni list RS, št. 75/17), uporablja pa se od 1. 5. 2018 dalje.

V pojasnilu korektno in po našem mnenju pravilno pojasnujete spremembo 30. člena ZUPJS (krog upravičencev do pravice do plačila prispevka za OZZ itd.), vendar pa v zadnjem odstavku dopisa v nasprotju s predhodnimi razlagami podajate po našem mnenju sporno oz. napačno stališče. Stališče se glasi: »V primeru, da imata oba zakonca priznano pravico do plačila prispevka za OZZ in vložita vlogo za podaljšanje priznane pravice, se jima obvezno zavarovanje po podlagi 099 ne prekine. Zgolj v primeru, če bi eden od zakoncev drugega želel zavarovati po sebi kot družinskega člana zakonca, se zavarovanje na podlagi 099 zaključi.....«. Navedeno utemeljujete z voljo obeh zakoncev kot pogojem za vzpostavitev ureditve obveznega zavarovanja kot družinskega člana zakonca, in da »zakonec, ki bi bil zavarovan kot družinski član, podpiše posebno izjavo o neizpolnjevanju pogojev za zavarovanje kot zavarovanec, s čimer posredno seveda tudi izraža svojo voljo, da je zavarovan kot družinski član in ne iz naslova pravice do plačila prispevka za OZZ«.

V zvezi z zadnjim zapisanim se postavlja vprašanje, kako se lahko oseba opredeli bodisi za zavarovanje iz naslova družinskega člana bodisi za zavarovanje iz naslova pravice do plačila prispevka za OZZ, če pa te zadnje pravice po 30. členu ZUPJS sploh nima, ker gre za osebo, zavarovano iz drugega naslova. In na kateri zakonski podlagi lahko pristojni organ ugodi vlogi za podaljšanje nekdanj priznane pravice?

Vaše stališče je v očitnem nasprotju z namenom zakonodajalca, ki ga je ta zasledoval s spremembo 30. člena. V obrazložitvi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (EPA: 2272-VII) je Vlada kot predlagatelj zakona navedla: »V prvem odstavku 30. člena veljavnega zakona je določeno, da so državljani Republike Slovenije in tujci, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje, upravičeni do OZ, če so upravičeni do DP ali izpolnjujejo pogoje za pridobitev DP, pri čemer se krivdni razlogi ne upoštevajo, in imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ter niso zavarovanci iz drugega naslova, določenega z zakonom, ki ureja zdravstveno zavarovanje. Glede na navedeno dikcijo morajo občine za vsako odraslo osebo (ki je oproščena plačila) plačati prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje. S strani združenj občin, kakor tudi od posameznih občin, je bilo predlagano, da se beseda »zavarovanec« nadomesti z besedno zvezo »zavarovana oseba«. Ker sistem osnovnega zdravstvenega zavarovanja temelji na solidarnosti, kjer so družinski člani lahko zavarovani po zavarovancu, ne obstaja razumen razlog, da se v primeru, če družina izpolnjuje pogoje za OZ, družinski člani ne zavarujejo po nosilcu zavarovanja, ampak mora občina plačati prispevek za navedeno zavarovanje. Navedeno pomeni tudi, da bo v primeru, ko nima zavarovanja nobena od odraslih oseb, kot zavarovanec zavarovana le ena oseba, druga pa bo zavarovana po zavarovancu. Občina bo tako morala v vseh primerih plačati prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje le za eno odraslo osebo«.

Z vašim spornim pojasnilom prezrete ne samo vsa naša dosedanja prizadevanja in skupen dogovor z ministrstvom o potrebi spremembe 30. člena ZUPJS prav z določenim namenom, temveč spreminjate (mimo zakona!) jasno izražen in nedvoumen namen državnega zbora kot zakonodajalca, ki je vsebino spremenjenega 30. člena ZUPJS sprejel prav z določenim namenom: da občine ne bodo več plačevale prispevkov za OZZ za osebe, ki so lahko zavarovane kot družinski člani.¹

Vaše ravnanje oz. morebitno ravnanje centrov za socialno delo, če bodo sledili vašemu pojasnilu, bo pomenilo kršitev temeljnih ustavnih načel, in sicer tako kršitev načela zakonitosti (ker bodo ravnali v očitnem nasprotju z zakonom) kot kršitev načela delitve oblasti (ker se izvršilni organi oblasti zavestno postavljajo nad zakonodajno vejo oblasti, saj s svojo razlago zakona spreminjajo vsebino in namen, ki ju je na zelo jasn način zakonu dal zakonodajalec).

S spoštovanjem,

Jasmina Vidmar, l.r.

Generalna sekretarka

Skupnost občin Slovenije

Robert Smrdelj, l.r.

Predsednik

Združenje občin Slovenije

Dr. Miloš Senčur, l.r.

Vodja strokovne službe

Združenje mestnih občin Slovenije

¹ Po našem mnenju je bilo plačevanje za obe odrasli osebi v družini, ki ji pripada DSP, že od uveljavitve ZUPJS v nasprotju s pravico do enakosti pred zakonom (različno obravnavanje zaposlenih in brezposelnih oseb).